

Nr 152.

Av herr **Johanson** i Stockholm m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen innefattade förslag angående dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Kungl. Maj: t har i statsverkspropositionen för budgetåret 1927—1928 föreslagit, att dyrtidstillägget till statens befattningshavare m. fl. från och med nämnda budgetår skall utgå efter en för hela året bestämd fast dyrtidsindex-siffra. Denna siffra har av Kungl. Maj: t ansetts böra fixeras till 168, under det att den av socialstyrelsen uträknade dyrtidsindex-siffran för närvarande är 171.

I statsverkspropositionen (bilagan »Utgifterna», »För flera huvudtitlar gemensamma frågor», sidan 21) har vederbörande statsråd något närmare motiverat innebörden i regeringsförslaget, där det bl. a. heter: »När det gällt att bestämma den siffra, vid vilken det fasta dyrtidstillägget bör bindas under nästa budgetår, har jag å ena sidan icke ansett mig böra godtaga den år 1924 ifrågasatta lösningen, varmed åsyftades en betydlig reducering av löneförmanerna i förhållande till de beräknade levnadskostnaderna, men å andra sidan, med hänsyn bland annat till den, om också svaga tendensen till sänkning av levnadskostnaderna, icke heller kunnat ansluta mig till det i 1926 års statsverksproposition förordade förfaringssättet, enligt vilket dyrtidstilläggen skulle uträknas på grundvalen av indextalens medeltal under närmast föregående budgetår. Vid frågans övervägande har jag stannat vid ett indextal, liggande något under det nu gällande. Jag föreslår sålunda, att indextalet 168 under budgetåret 1927—1928 blir bestämmande för dyrtidstilläggens storlek.

De ändringar i dyrtidstilläggs-kungörelserna, som för genomförandet av nu föreslagna jämkning bör vidtagas, begränsas till att — i stället för föreskrifterna rörande uträknandet och fastställandet av det tal, som skall anses motsvara levnadskostnadsökningen — fasta procenttal, varigenom dyrtidstilläggets storlek i förhållande till avlöningen bestämmas, direkt utsätts.

Vad angår befattningshavare i statens tjänst skulle enligt mitt förslag berörda procenttal fastställas till 34 för befattningshavare med oreglerade löner och till 16 för befattningshavare med nyreglerade löner. För f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, beträffande vilka dyrtidstilläggen numera för samtliga pensioner utmätas efter samma grunder, som tidigare varit gällande enbart för nyreglerade pensioner, skulle procenttalet bestämmas

till 18. För pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst m. fl. skulle procenttalen utgöra 34 för innehavare av oreglerade pensioner och 21 för innehavare av nyreglerade pensioner.

I övrigt anser jag mig icke böra föreslå någon ändring i grunderna för dyrtidstilläggen, vilka alltså skulle utgå med oförändrade regler om barntillägg, om begränsning av dyrtidstillägget uppåt samt om dyrtidstilläggets nedsättning för befattningshavare under 25 år och utan försörjningsplikt m. m.»

Undertecknade motionärer kunna icke ansluta sig till den uppfattning, som departementschefen här framfört, nämligen att det kan finnas anledning att nu övergå till fastställande av en för hela budgetåret gällande fast indexsiffra, om nämligen denna skall nedsättas till indexsiffran 168.

Härvidlag vilja vi först erinra därom, att 1926 års riksdag avvisade tanken att övergå till ett fast för hela budgetåret oförändrat indextal.

Men utöver detta må det tillätas oss att framhålla, att — även om man icke kan säga någonting med bestämdhet, då det gäller att bedöma indextalets upp- och nedgång — så kan man dock på grundvalen av sannolikhetsberäkningar utgå ifrån, att ett eventuellt fastställande av en fast indexsiffra på 168, som föreslagits av finansministern, antagligen kommer att innebära, att stats-tjänarnas dyrtidstillägg kommer att under budgetåret 1927—1928 utgå efter ett *lägre indextal än det verkliga*, varför det nu föreliggande förslaget måste betraktas som ett förslag till en *nedpressning av reallönen* — så har man också i ett flertal tidningsorgan, där man uttryckt betänkligheter mot förslaget, betraktat saken.

Givetvis kan det inträffa — om nu okända faktorer spela in på prisbildningen — att en sådan situation under budgetåret 1927—1928 uppstår, att den av Kungl. Maj: t nu föreslagna indexen kommer att motsvara, ja t. o. m. vara något högre än den verkliga. Men *sannolikare* är dock, att den verkliga indexen kommer att ligga ovanför den av Kungl. Maj: t föreslagna. Härför talar bl. a. den omständigheten, att medeltalsindexen för budgetåren 1923—1924, 1924—1925 och 1925—1926 varit resp. 175, 175 och 174.5. Ser man vidare på indexens fall under åren 1926—1927, finner man, att detta fallande skett på ett sådant sätt, och med så små steg — 1/7 1926 — 172, 1/10 26 — 171 och 1/1 1927 — 171 — att det synes, som om man skulle kunna ha starka motiv för den uppfattningen, att man nu definitivt kommit till botten av indexkurvan, åtminstone under någon tid framåt, och att man knappast kan under det kommande budgetåret vänta sig någon nedgång under siffran 171.

Från dessa utgångspunkter och då Kungl. Maj: ts förslag, om det av riksdagen bifalles, antagligen kommer att ytterligare försämra den låga löneställning som särskilt de lägst avlönade befattningshavarna befinna sig uti — en löneställning som är sådan att befattningshavarna ha mycket stora svårigheter att försörja sig och sina familjer på de nu utgående lönerna — måste vi alltså i första hand påyrka, att ett bestämmande av en fast för budgetåret 1/7 27—30/6 1928 gällande indexsiffra ej må ske, om denna siffra skall sättas så lågt

som till 168. Ett fastställande av sistnämnda indexsiffra skulle antagligen innebära en ytterligare minskning av dyrtidskompensationen i förhållande till den verkliga fördyringen av livsförnödenheterna. En sådan minskning — som innebär, att statstjänarnas dyrtidstillägg återigen skulle utnyttjas för att få budgeten att gå ihop, — skulle komma att te sig så mycket mera omotiverad, som de statsanställda redan genom flera inskränkande bestämmelser av olika slag fått sina dyrtidstillägg så nedpressade, att de i många fall endast utgå med hälften och därunder av det belopp, som skulle utgå, om full kompensation för den inträdda fördyringen gäves.

Vi påyrka alltså i första hand, att någon sänkning av dyrtidstillägget icke får ske annat än i den mån livsmedelsindexens nedgång berättigar därtill. Särskilt måste en ytterligare sådan sänkning te sig synnerligen omotiverad och hänsynslös, i den mån den komme att drabba lägre befattningshavare med små löner, närmande sig existensminimum, samt pensionerade f. d. befattningshavare, ävensom pensionsberättigade änkor och barn, vilka i allmänhet äro i den ekonomiska ställningen, att en ytterligare nedpressning av deras understöd och pensioner skulle te sig synnerligen inhumant.

Men utöver vad här anförts mot en nedpressning av dyrtidstillägget, må det även tillåtas oss att i likhet med föregående år framhålla några synpunkter, som enligt vår mening tala för någon höjning av nämnda dyrtidstillägg, evad det gäller de lägre befattningshavarna. Vår principiella uppfattning i denna fråga ha vi vid flera föregående tillfällen framfört. Beklagligtvis har riksdagens majoritet likväl ej kunnat förmås att biträda densamma genom att återgå till en reglering av dyrtidstilläggsbestämmelserna efter samma grunder, som gällde före 1923 års riksdagsbeslut, vid vilken riksdag man frångick den sunda och enligt vår mening riktiga principen om en procentuellt något högre dyrtidstilläggskompensation åt de lägre befattningshavarna, då man vid nämnda riksdag mot de lägre befattningshavarnas enstämmiga protester nedpressade de redan förut låga lönerna.

Denna vår principuppfattning, som vi anse oss böra åter och åter föra fram i riksdagen, ha vi i koncentrerad form framfört vid en föregående riksdag (se 1925 års riksdagsmotion nr 154/I) då vi deklarerade följande:

»All dyrtidskompensation, som sker med mindre procent än vad som motsvarar den verkliga livsmedelfördyringen, innebär en minskning av reallönen. Om en sådan minskning måste ske på grund av statsfinansiella svårigheter, så måste man dock se till, att minskningen procentuellt blir mindre för de lägst avlönade befattningshavarna, vars reallön redan förut varit så ringa, att en avsevärd minskning skulle föra dem ned till eller under existensminimum. Men en sådan aktsamhet mot de lägre inkomsttagarna måste även vara väl motiverad med hänsyn därtill, att dessa befattningshavares inkomster nästan uteslutande utgå till ändamål, som kunna betecknas såsom livets nödtorft, varför inskränkningar och nedflyttningar i dessa inkomsttagares reallön i mycket ringa grad äro möjliga.»

Från dessa principiella utgångspunkter och icke minst med hänsyn till det faktum, som vi i föregående motioner pekat på, nämligen att avståndet mellan lägre och högre befattningshavare i kompetens samt teoretiska och praktiska kunskaper i vår tid håller på att minskas, ha vi vid ett flertal riksdagar framfört motioner syftande till en sammanpressning av löneskalan nedifrån genom åstadkommande av ett fast botten tillägg för de lägre befattningshavarna, att läggas till det utgående dyrtidstillägget, vilken anordning skulle innebära, att nämnda befattningshavare erhöle ett högre procentuellt dyrtidstillägg.

Som framgår av bifogade bilaga, ha styrelserna för Svenska järnvägsmannaförbundets och statstjänarnas centralorganisation den 9 december 1926 ingått med en motiverad framställning till Kungl. Maj:t, i vilken framställning man från ovan nämnda principiella utgångspunkt sökt intressera Kungl. Maj:t för framläggande av ett nytt förslag i dyrtidstilläggsfrågan, varvid man skulle åstadkomma för de lägre befattningshavarna ett tillägg av ovan nämnt slag, vilket tillägg dock skulle avpassas, så att det vore fallande upp mot de högre löneklasserna, men däremot stigande upp mot de högre dyrorstgrupperna — detta senare särskilt med hänsyn därtill att prisfördyringen å hyror och livsmedel särskilt gjort sig kännbar å de dyrare orterna.

I sistnämnda hänseende påpekas exempelvis i framställningen, att en tjänsteman i 5:e lönegraden i Stockholm sedan hyra, pensionsavgifter, skatter, bränsle, lyse och gas erlagts, har kvar av sin lön cirka 107 kronor per månad till mat, kläder och andra nödvändiga utgifter för sig och sin familj. Givetvis bli förhållandena ännu svårare för de befattningshavare, vilka icke erhållit ordinarie anställning, utan i extra eller extra ordinarie tjänst åtnjuta en ännu lägre lön.

I stället för att tillmötesgå de ovan citerade rimliga kraven på förbättring av dyrtidstillägget, som framförts från befattningshavarnas organisationer, har Kungl. Maj:t föreslagit ett steg i motsatt riktning. Detta synes icke överensstämma med rättvisa och billighet.

På grund härav anse vi oss böra i motion framföra yrkande därom, att riksdagen måtte bifalla vad ovannämnda organisationer föreslagit. Vårt yrkande går alltså ut på *dels* att riksdagen måtte på sätt närmare utformas i organisationernas ovannämnda framställning giva vederbörande befattningshavare utöver det procentuella dyrtidstillägget ett fast tillägg samt *dels* att den nu gällande bestämmelsen, som föreskriver att dyrtidstillägget skall minskas med en tiondedel för befattningshavare under 25 år utan försörjningspliktigt barn, måtte av riksdagen borttagas ur blivande dyrtidstilläggsbestämmelser, och detta både med hänsyn till att nämnda undantagsbestämmelser måste anses orättvisa och omotiverade samt av den anledningen, att en ändring på denna punkt medför mycket små ekonomiska konsekvenser för staten.

Rörande den närmare utformningen av det fasta tillägg, som av oss föreslås, hänvisas till följande uttalande i organisationernas framställning:

»I motioner till 1924 och 1925 års riksdagar påyrkades ett fast tillägg

utöver det procentuella dyrtidstillägget, och då denna princip måste ur de synpunkter vi betrakta löneställningen för statens tjänstemän anses vara riktig och ändamålsenlig, ha vi av sådan anledning utformat ett förslag, som innebär, att tillägget skulle bli högre, där avlöningen är lägst samt successivt avspetsas, så att tillägget helt skulle upphöra i de högre löneklasserna. Vidare innebär förslaget en successiv stegring från A- till G-ort, förnämligast av den anledningen, att de ekonomiska svårigheterna för de lägst avlönade befattningshavarna stegras i mån av den ena eller den andra platsens befintlighet högre upp på dyrtidsskalan. De tillägg, vi sålunda tillåta oss föreslå, böra utgå utöver nu utgående procentuella dyrtidstillägg och åskådliggöras genom nedanstående tabell:

Tilläggens belopp i kronor:

Löneklass	A-ort	B-ort	C-ort	D-ort	E-ort	F-ort	G-ort
1— 8 . . .	120: —	126: —	132: —	138: —	144: —	150: —	156: —
9—12 . . .	96: —	101: —	106: —	111: —	116: —	121: —	126: —
13—14 . . .	72: —	76: —	80: —	84: —	88: —	92: —	96: —
15—16 . . .	60: —	63: —	66: —	69: —	72: —	75: —	78: —

För de extra befattningshavare, vilka icke åtnjuta avlöning i enlighet med löneplanen för ordinarie befattningshavare vid de reglerade verken samt för motsvarande befattningshavare i de oreglerade verken, ävensom anställda arbetare, till vilka dyrtidstillägg utgår och beräknas enligt gällande grunder, skall ovan berörda tillägg utgå å motsvarande fasta avlöningsbelopp, som innefattas i ovan angivna tabell.»

Vi ansluta oss alltså till de detaljerade yrkanden, som de nämnda organisationerna framfört, och påyrka alltså, att riksdagen måtte besluta att *till i tjänst varande befattningshavare och arbetare* skall utöver det procentuella dyrtidstillägget utgå ett tillägg enligt ovanstående grunder.

Samtidigt vilja vi emellertid i likhet med organisationerna framhålla, att de angivna tilläggen ej få betraktas som prejudicerande för den ståndpunkt, som ifråga om lönebelopp bör intagas vid den lönereglering, Kungl. Maj:t ställt i utsikt. Dessa tillägg kunna endast betraktas som en tillfällig hjälp för de sämst ställda befattningshavarna och kunna med hänsyn till löneregleringen sägas giva en anvisning om, i vilken riktning densamma bör gå.

Med avseende på *pensionerade befattningshavare* samt *änkor och barn* påyrka vi slutligen, att riksdagen måtte besluta, att samma grunder skola i huvudsak gälla för budgetåret 1927—1928 som för innevarande budgetår.

Det anhålles, att utskottet vidtager de åtgärder med avseende på närmare utformning av författningstext, som kan bliva nödvändigt vid ett eventuellt bifall till motionen.

Med avseende på *kostnaderna*, som skulle föranledas av ett godkännande av motionsyrkandena, synes det oss, som om finansministerns utredningar i statsverkspropositionen, där det talas om en småningom skeende återhämtning för industrien m. m., giva någon antydning därom, att det ej skulle vara omöjligt att bl. a. genom några avprutningar på en del utgiftsposter (exempelvis de militära) åstadkomma de belopp, som skulle bliva behöfliga vid ett bifall till motionen.

Med hänvisning till det ovan anförda och med särskilt understrykande av nödvändigheten för *de lägst* avlönade befattningshavarna att fortast möjligt få en förbättrad löneställning, hemställes alltså,

att riksdagen måtte med anledning av Kungl. Maj:ts förslag till dyrtidstilläggens utgående till befattningshavare i statens tjänst besluta, att nämnda dyrtidstillägg skall utgå för budgetåret 1927—1928 efter samma grunder som gälla för budgetåret 1926—1927, dock med nedanstående ändringar:

1) stadgandet om minskning av dyrtidstillägget för icke barnförsörjningspliktig befattningshavare, som är under 25 år, utgår,

2) utöver barntillägget och det procentuella dyrtidstillägget utgår ett tillägg enligt nedanstående grunder:

Tillägg till befattningshavare i reglerade verk:

Tilläggens belopp i kronor pr år

Löneklass	A-ort	B-ort	C-ort	D-ort	E-ort	F-ort	G-ort
1—8 . . .	120:—	126:—	132:—	138:—	144:—	150:—	156:—
9—12 . . .	96:—	101:—	106:—	111:—	116:—	121:—	126:—
13—14 . . .	72:—	76:—	80:—	84:—	88:—	92:—	96:—
15—16 . . .	60:—	63:—	66:—	69:—	72:—	75:—	78:—

Tillägg till övriga befattningshavare.

Till icke ordinarie befattningshavare, vilka åtnjuta avlöning efter andra grunder än vad i löneplanen för ordinarie befattningshavare vid de reglerade verken är stadgat, samt till befattningshavare vid oregerade verk, ävensom till i statens tjänst anställda arbetare, vilka åtnjuta dyrtidstillägg, skall tillägg utgå å respektive dyrorter med samma belopp, som enligt ovanstående tabell utgår till befattningshavare i reglerat verk, vilka åtnjuta motsvarande

avlöning, med iakttagande dock, att befattningshavare, vars avlöning är större än enligt löneklasserna 8, resp. 12 eller 14, men mindre än nästföljande löneklass, alltid skall hänföras till den löneklassgrupp, där tillägget är mindre.

Stockholm den 20 januari 1927.

<i>Edv. Johanson.</i> Stockholm.	<i>Ernst Hage.</i>	<i>Carl Lovén.</i>
<i>J. H. Blomquist.</i>	<i>Helmer Lagerkwist.</i>	<i>Julius Hedvall.</i>
<i>Alfr. Werner.</i>	<i>P. Granath.</i>	<i>M. Chr. Jensen.</i>
<i>Rob. Samuelsson.</i>	<i>Aug. Spångberg.</i>	<i>Viktor Herou.</i>
<i>J. P. Dahlén.</i>	<i>Olof Nilsson,</i> Örebro.	<i>Helmer Molander.</i>
<i>Ernst Eriksson</i> i Stockholm.	<i>L. A. Björklund.</i>	<i>C. W. O. Höglund.</i>
<i>Verner Karlsson</i> i Vätö.	<i>Verner Hedlund,</i> Östersund.	<i>Helge Bäcklund.</i>
<i>Anton Eklund.</i>	<i>Henning Leo.</i>	<i>Olof Carlsson</i> i Stockholm.
<i>Oskar Kloo.</i>	<i>Olivia Nordgren.</i>	<i>F. O. Ericson.</i>
<i>Gottfrid Karlsson,</i> Vadstena.	<i>Harald Hallén.</i>	<i>Carl Vahlstedt.</i>

Bilaga.

Till Konungen.

Det beslut om ändrade grunder för statstjänarnas dyrtidstillägg, som fattades av 1923 års riksdag, innebar för de lägre statstjänarna en avsevärd löneminskning. Men icke allenast de förändrade och försämrade grunderna för dyrtidstillägget har föranlett löneminskning, utan den gradvis skeende sänkningen av levnadskostnadsindex har åstadkommit sådan förskjutning i löneläget, att de lägst avlönade av statens befattningshavare fått sin köpkraft så försvagad, att man icke kan med verkliga saksäl göra gällande att för dessa existerar någon från andra arbetaregrupper skild löneställning utan i många avseenden tvärtom. Sedan riksdagen år 1923 bestämde grunderna för dyrtidstilläggens utgående, har socialstyrelsens levnadskostnadsindex sjunkit med 12 enheter. Detta innebär att en stationskarl, brevbärare och med dessa befattningshavare i lönehänseende jämställda befattningshavare fått sin månatliga löneinkomst (begynnelselönen) minskad å A-ort från kronor 225:85 till kr. 193:05, eller med 33:80 per månad samt å G-ort från kr. 281:65 till kr. 245:70 eller med kr. 35:95 per månad. Ingen torde sålunda med sak-

skäl vilja bestrida, att löneläget för det närvarande är sådant att det tvingar till en snar förändring till det bättre. De anförda siffrorna ådagalägga till fullo rättmätigheten i de framställningar, som till Kungl. Maj:t under föregående år av oss ingivits ifråga om förbättrade grunder beträffande stats-tjänarnas dyrtidstillägg.

I anledning av Kungl. Maj:ts propositioner rörande grunderna för dyrtidstillägg åt statens befattningshavare, har i motioner vid 1924, 1925 och 1926 års riksdagar också framförts krav på en återgång i modifierad form till de principer ifråga om dyrtidstillägget, som lågo till grund för detsamma utgående före 1923 års riksdags beslut. I motion nr 206 i I:a kammaren vid innevarande års riksdag anfördes bl. a.: »Utgångspunkten för nämnda motioner har alltid varit den uppfattning, som måste vara gemensam för all politisk och facklig arbetarerörelse, nämligen att den allmänna inriktningen för dessa rörelser strävanden måste vara att så långt förhållanden medgiva genomföra en skälig utjämning av inkomstställningen mellan samhällsklasserna, vilket inom statsverksamheten närmast måste taga sig uttryck i en begynnande uppflyttning av de lägre befattningshavarnas placering på löneskalan». En dylik uppflyttning kan givetvis icke åstadkommas vad de fasta lönerna beträffar annat än i samband med en blivande lönereglering, men då riksdagen före år 1923 ansett sig kunna i viss mån tillmötesgå ovan berörda principiella ståndpunkt genom att bestämma ett procentuellt högre dyrtidstillägg till de lägst avlönade befattningshavarna synes det oss, när starkare sakskaäl nu än någonsin föreligga, att en förbättring av grunderna för dyrtidstilläggets utgående bör komma till stånd. I såväl våra tidigare till Kungl. Maj:t i denna fråga ingivna framställningar som ock i de motioner som i riksdagen väckts har med fakta bevisats otillräckligheten av de löner jämte dyrtidstillägg som utgå till de lägre statstjänarna och läget har med den sänkning av index som skett icke förbättrats utan tvärtom blivit allt sämre och sämre. Föreliggande, av kungl. socialstyrelsen företagna, utredningar bestyrka detta vårt påståendes riktighet, då det faktiska förhållandet är, att då statens befattningshavare nära nog kvartalsvis få sin löneinkomst något reducerad, industriarbetarna kunna, där icke avtalen prolongeras på status quo, uppvisa en något förhöjd löneställning. Den hittills sålunda i stor utsträckning rådande uppfattningen, att statens befattningshavare ifråga om sina löner intaga en förmånligare och bättre ställning, är härmed vederlagd. Socialstyrelsens i Sociala meddelanden nr 10/1926 offentliggjorda diagram över den genomsnittliga löneinkomsten för år och arbetstimme för vuxna manliga arbetare ådagalägger, att den vid järnvägsdriften anställda personalen icke har någon så framskjuten löneställning som man i vida kretsar velat göra gällande utan kan tvärtom konstateras, vid jämförelse med tidigare offentliggjorda utredningar, att denna personal är i lönehänseende stadd på tillbakagång, under det att industriarbetarnas löneställning något förbättrats.

I motion nr 154/I vid 1925 års riksdag gjordes följande principuttalande, som vi anse vara lagd på en både rättsligt och sakligt sett stark grund: »All dyrtidskompensation, som sker med mindre procent än vad som motsvarar den verkliga livsmedelsfördyringen, innebär en minskning av reallönen. Om en sådan minskning måste ske på grund av statsfinansiella svårigheter, så måste man dock se till, att minskningen procentuellt blir mindre för de lägst avlönade befattningshavarna, vars reallön redan förut varit så ringa, att en avsevärd minskning skulle föra dem ned till eller under existensminimum. Men en sådan aktsamhet för de lägre inkomstagarna måste även vara väl motiverad med hänsyn därtill, att dessa befattningshavares inkomster nästan

uteslutande utgå till ändamål som kunna betecknas som livets nödtorft, varför inskränkningar och nedflyttningar i dessa inkomsttagares reallön i mycket ringa grad äro möjliga.» Då den fördyring som gällande indexsiffrorna utvisar till icke ringa del beror på de höga hyrorna och hyresfördyringen till mycket stor del är pålagd de mindre lägenheterna är det självfallet, att de löntagare som ha den minsta inkomsten måste ha det svårast. Det kan som exempel framhållas, att en ordinarie tjänsteman i 5:e lönegraden i Stockholm, sedan hyra, pensionsavgifter, skatter, bränsle, lyse och gas erlagts, har kvar av sin lön cirka kronor 107:— per månad till mat, kläder och andra nödvändiga utgifter för sig och sin familj. Givetvis bli förhållandena ännu svårare för de befattningshavare, vilka icke erhållit ordinarie anställning, utan i extra eller extra ordinarie tjänst åtnjuta en ännu lägre lön.

Att en förbättring av de lägst avlönade befattningshavarnas dyrtidstilllägg bör ske och därvid åtminstone i någon mån en återgång till de rättvisare och humanare grunder som tillämpades före 1923 års riksdag, torde vid ett sakligt bedömande vara klart för en var, vilken icke påverkats av det allmänna, men oriktiga, talet om statstjänarnas höga löneställning. Det har visserligen till vår kännedom kommit, att Kungl. Maj:t har för avsikt att till 1928 års riksdag framlägga förslag om lönereglering, därest riksdagen häremot ingenting har att invända, men då det ekonomiska läget för statens lägre befattningshavare för det närvarande nödvändiggör en förbättring snarast möjligt, måste vi nu påyrka ett fast tillägg utöver det nu utgående procentuella dyrtidstillägget i enlighet med här nedan specificerade närmare angivna grunder. Givetvis är det tillägg vi nu påyrka endast att betrakta såsom en tillfällig hjälp åt de grupper av statstjänare, som, enligt vårt sätt att se, blivit mest lidande på de senaste årens riksdagsbeslut i dyrtidstilläggsfrågan, och får dessa tillägg sålunda icke anses prejudicerande för de yrkanden, som från olika personalorganisationer sedermera kunna komma att framföras. Vi taga också för givet, att respektive organisationer skola bli satta i tillfälle att medverka vid utformandet av de förslag till lönereglering, som av Kungl. Maj:t kan komma att ifrågasättas.

I motioner till 1924 och 1925 års riksdagar påyrkades ett fast tillägg utöver det procentuella dyrtidstillägget, och då denna princip måste ur de synpunkter vi betrakta löneställningen för statens tjänstemän anses vara riktig och ändamålsenlig, ha vi av sådan anledning utformat ett förslag som innebär, att tillägget skulle bli högre där avlöningen är lägst samt successivt avspetsas, så att tillägget helt skulle upphöra i de högre löneklasserna. Vidare innebär förslaget en successiv stegring från A- till G-ort förnämligast av den anledningen, att de ekonomiska svårigheterna för de lägst avlönade befattningshavarna stegrats i mån av den ena eller den andra platsens befintlighet högre upp på dyrortsskalan. De tillägg, vi sålunda tillåta oss föreslå, böra utgå utöver nu utgående procentuella dyrtidstillägg och åskådliggöras genom nedanstående tabell:

Tilläggens belopp i kronor pr år:

Löneklass	A-ort	B-ort	C-ort	D-ort	E-ort	F-ort	G-ort
1—8 . . .	120:—	126:—	132:—	138:—	144:—	150:—	156:—
9—12 . . .	96:—	101:—	106:—	111:—	116:—	121:—	126:—
13—14 . . .	72:—	76:—	80:—	84:—	88:—	92:—	96:—
15—16 . . .	60:—	63:—	66:—	69:—	72:—	75:—	78:—

För de extra befattningshavare, vilka icke åtnjuta avlöning i enlighet med löneplanen för ordinarie befattningshavare vid de reglerade verken samt för motsvarande befattningshavare i de oreglerade verken, ävensom anställda arbetare, till vilka dyrtidstillägg utgår och beräknas enligt gällande grunder, skall ovanberörda tillägg utgå i motsvarande fasta avlöningsbelopp som innefattas i ovan angivna tabell.

Utöver ovan framförda yrkande, anse vi oss även böra påkalla en ändring av gällande dyrtidstilläggsbestämmelser därhän, att den bestämmelse som stadgar att dyrtidstillägget för befattningshavare under 25 års ålder och utan barn skall sänkas ytterligare med en tiondel må utgå. Att åter upprepa de skäl, som anförts vid de många tillfällen då detta yrkande framförts såväl av undertecknade organisationer som genom motioner till riksdagen, torde vara obehövt. Någon såsom rättvis tillämpad behovsprincip torde denna bestämmelse icke kunna betraktas, ty då en gift befattningshavare under 25 år får vidkännas detta avdrag med 10 procent å dyrtidstillägget, erhåller en ogift sådan, som uppnått 25 år, sitt dyrtidstillägg utan avdrag. Ej heller har ett vidhållande av denna bestämmelse några större inverknings på den statsfinansiella ställningen, då rekryteringen av personal vid statsverken sedan år 1920 praktiskt taget upphört och den anställda personalen med få undantag sålunda nu befinner sig över den angivna åldersgränsen. Det har som skäl för att ett avdrag allt fortfarande skulle bibehållas anförts bl. a., att befattningshavare under 25 år blivit väl tillgodosedda i lönehänseende. Detta kan knappast sägas vara med verkliga förhållandet överensstämmande. En extra ord. stationskarl eller brevbärare i Stockholm, som är gift och uppnått 24 levnadsår, har i fast månadslön 184 kronor jämte ett dyrtidstillägg av kr. 28:—. Sammanlagda inkomsten blir alltså 212 kronor pr månad, en inkomstsiffra så låg att allt talar för bestämmelsens fullständiga upphävande.

På grund av vad här ovan anförts, få styrelserna för Sv. järnvägsmannaförbundet och Statstjänarnas centralorganisation hos Eders Kungl. Maj:t vördsamt hemställa,

att våra här ovan närmare specificerade yrkanden på fasta tillägg utöver nu utgående procentuella dyrtidstillägg måtte läggas till grund vid utformandet av Kungl. Maj:ts proposition till 1927 års riksdag ifråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, och

att den bestämmelse, som föreskriver en tiondels minskning av dyrtidstillägget för befattningshavare under 25 år utan barn, måtte utgå.

Stockholm den 9 december 1926.

För Sv. järnvägsmannaförbundets styrelse:

Albert Forslund.

Axel Löfgren.

För Statstjänarnas centralorganisation:

G. Mattelin.

Hj. Molin.